

ایجاد فضایی صمیمی در حلقه صالحین

از آنجا که گروه گرایی همواره یکی از بارزترین شاخصه‌های دوره نوجوانی به شمار می‌آید، بنابراین در حلقه صالحین می‌توان تا حدودی، حس نیاز جوان و نوجوان را به عضویت در گروه تامین نموده و برآورده ساخت.

گروه‌های همسالان، در واقع یکی از مراجع پذیرش رفتار توسط جوانان و نوجوانان به شمار می‌آیند که گاه میزان اثر گذاری آنان، از تاثیر بسزای والدین، مدرسه و جامعه بیشتر می‌باشد.

به عبارت دیگر، چه بسا الگوهای رفتاری برگرفته از هنجارهای پذیرفته شده در گروه، در مقابل الگوهای رفتاری مقبول پدر و مادر و معلمان قرار بگیرند و یا مدل‌های رفتاری زندگی گذشته فرد را دستخوش تغییرات نمایند.

به هر حال همانگونه که می‌دانید در باور عامه مردم مشهور است که اثر پذیری از گروه‌های دوستی و همسالان در سنین جوانی و نوجوانی، چنان عمیق و ریشه دار است که به تعبیر شاعر می‌توان افراد را از روی شناسنامه رفتاری دوستانشان بشناسیم.

www.taliedaran.ir

هویت، گم‌شده اصلی جوان و نوجوان امروز
عضویت در گروه، به منزله دستیابی به نوعی هویت اجتماعی خاص، برای

جوان و نوجوان به شمار می‌آید، هویتی که گمشده اصلی او در این سنین حساس می‌باشد. با عضویت در گروه، یا همان حلقه صالحین، روحیه همکاری و مشارکت افراد افزایش می‌یابد، حس مسئولیت پذیری و انضباط اجتماعی آن‌ها ارتقاء پیدا می‌کند، آستانه تحمل افراد در زمینه پذیرش انتقادهای سایر اعضا بالا می‌رود، الگوهای رفتاری غلط ایشان به تبعیت از هنجارهای گروه تصحیح می‌شود و فرد به سطحی از خلاقیت و نوآوری دست می‌یابد که قبل از آن، در انزوا و تنهایی قادر به تحصیل آن نبوده است.

مربی صالحین باید عضویت در گروه را آزادانه و به دور از هر گونه تحمیل و اجبار به افراد پیشنهاد نماید، به گونه‌ای که قدرت اختیار جوان و نوجوان در این انتخاب آسیب نبیند و در عین حال، نظام مندی روش کار گروهی صالحین، یعنی عضویت در حلقه‌های تربیتی نیز به عنوان قاعده‌ای لازم الاجرا و ضروری به افراد معرفی گردد.

بیان فواید عضویت در شجره طیبه صالحین

در این میان، بیان فواید و ثمرات عضویت در گروه، تلاش برای خاطره انگیز شدن حضور افراد در جلسات اولیه حلقه‌های صالحین و نیز تلاش برای رقم خوردن لحظاتی شیرین و به یاد ماندنی در هنگام حضور فرد در مسجد، از جمله عواملی است که می‌تواند به تثبیت حضور متربی در حلقه‌های صالحین کمک کند.

کشش مربی و کوشش متربی

در کنار این قبیل اقدامات همچنین فضا سازی تبلیغاتی در مکان برگزاری حلقه‌ها، انتخاب موضوعات جذاب و پر کشش به خصوص در جلسات اول و دوم، درست مبتنی بر نیاز و ظرفیت مخاطبان گروه و نیز زمینه سازی برای انجام بحث گروهی و دو طرفه با هدف درگیر کردن مخاطبان در بحث، همراه با توجه به تکریم شخصیت اعضای گروه و احترام به نظرات متقابل آنان توسط مربی، از اساسی‌ترین اصول نهادینه سازی جذب در دوره تثبیت است. پس بر این اساس همانگونه که پیشتر گفتیم تداوم استمرار عضو در گروه در دوره تثبیت، بیش از همه مستلزم وجود دو امر مهم، کشش مربی و کوشش متربی است.

کشش در واقع، همان جاذبه‌های عضویت و حضور در حلقه می‌باشد که بالا بردن آن نیازمند برنامه ریزی دقیق از سوی مربیان و سرگروه‌های صالحین است. مفید بودن مباحث، دقیق و علمی بودن موضوعات مطرح شده و در عین حال طرح گفتمان به شیوه‌ای جذاب و مخاطب پسند، اصلی‌ترین رمز موفقیت مربی و سرگروه در رونق بخشی به حلقه‌های تربیتی صالحین است.

طرح سؤال در جلسات صالحین

مربی اگر بتواند در ابتدای جلسه، تنها با طرح یک سؤال ابتدایی به رغبت انگیزی لازم در مخاطبان، متناسب با موضوع جلسه بپردازد و یا در خلال بحث با طرح پرسشهایی از قبیل اینکه «نظر شما در این باره چیست؟»، «آیا با این فکر موافقید؟» و سئوالات دیگری از این دست، مخاطب را درگیر بحث نماید تا حدودی توانسته است با این کار دلبستگی فرد را به عضویت در گروه افزایش دهد.

البته، در این خصوص حتما باید توجه داشت که در جلسات اولیه، اصرار به سخن گفتن و مشارکت در بحث برای افراد کم رو و خجالتی و یا کسانی که به هر دلیلی دوست ندارند صحبت کنند توصیه نمیشود، بلکه ترغیب این افراد به شرکت در مباحث، نیازمند برنامه ریزی دقیق و هوشمندانه مربی است که به مرور زمان صورت میپذیرد.

ایجاد فضایی صمیمی در حلقه صالحین

همچنین در این خصوص، ایجاد فضایی صمیمی، راحت و به دور از تکلف در حلقه‌های تربیتی نیز یکی دیگر از مهمترین عوامل رغبت افزایی در مخاطبان برای شرکت فعال در مباحث مطرح شده میباشد. علاوه بر آنکه جهت تشویق اعضا به شرکت در مباحث حلقه صالحین، میتوان از طریق پیاده‌سازی مدل جدال احسن و در فضایی مانند مباحثات طلبگی، زمینه‌های بحث و گفتگوی دو طرفه را در گروه فراهم نمود.

به هر حال در کنار «کشش» که به برنامه ریزی دقیق توسط مربی و سرگروه در دوره تثبیت بر می‌گردد، مفهوم مهم دیگری به عنوان «کوشش» وجود دارد که به سعی و تلاش مربی، مبتنی بر تداوم عضویت وی در گروه مرتبط است.

کوشش مربی در پروسه تربیت، در واقع مترادف با اراده تغییر و اصلاح و نیز تلاش برای رشد و تعالی و کمال از سوی او به شمار می‌آید.

مربی باید به تدریج مخاطب را، تشنه حقیقت و کمال و رشد و تعالی و معنویت نماید چرا که بدون احساس نیاز از سوی مخاطب و کاوش‌گری و تقاضا و تشنگی و مطالبه در ایشان، هرگز نمیتوان تغییرات رفتاری بنیادی و تحولات لازم اخلاقی را در آنان به انتظار نشست و امیدوار بود.

قرآن کریم، در این زمینه می‌فرماید:
«و ان لیس للانسان الا ما سعی»

«برای انسان چیزی نیست جز آنکه حاصل تلاش و کوشش اوست.»

بر این اساس و متناسب با آموزه‌های تربیتی دینی، در دوره تثبیت و در مرحله تعمیق ارتباط عاطفی عضو با گروه، ایجاد دو عنصر مهم و اساسی کشش و کوشش در مربی از ضروریات کار است که تحقق آن منوط به برنامه ریزی دقیق از سوی مربیان و سرگروه‌های صالحین می‌باشد. بنابراین متولیان امور در یک تشکیلات منسجم فرهنگی، همواره باید توجه داشته باشند که ثبت نام دقیق اعضا در جلسات ابتدایی، همراه با دریافت شماره تماس و آدرس منزل تک تک آن‌ها موجب خواهد شد که اعضای گروه از آن پس عضویت در حلقه صالحین را جدی‌تر بگیرند.

پیگیری دلیل عدم حضور اعضای در حلقه صالحین

همچنین در این خصوص، لازم است که در دوره تثبیت حتما مربی و سرگروه حلقه‌های تربیتی صالحین با پی گیری مداوم و مستمر حضور افراد در جلسات، شوق و اشتیاق وافر خود را نسبت به حضور آنان در جلسات گروه اعلام نماید و در فضایی صمیمی و دوستانه، علت غیبت اعضا را جویا شود. در این باره یادمان باشد که نوجوان و جوان دوست دارد از میزان علاقه و اهمیت دیگران نسبت به خود آگاه شود و بداند اعضای گروه چقدر پی گیر آمدن او به مسجد هستند.

چنانچه در سیره عملی رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله، می‌خوانیم: ایشان حتی پی گیر افرادی که به ایشان آزار می‌رساندند نیز بوده‌اند به گونه‌ای که یکبار فردی که معمولا در بین راه، روی سر مبارک آن حضرت (صلی الله علیه و آله) خاکستر می‌ریخت، در مسیر راه ایشان نبود. حضرت سراغش را گرفتند و چون فهمیدند مریض است به عیادتش رفتند.

این در حالی است که متاسفانه گاهی برخی از فعالان فرهنگی مساجد به اینگونه مسایل مهم و اساسی کم توجه‌اند و از اعضا و مخاطبان گروه شماره تماس نمی‌گیرند. نامشان را در جایی ثبت نمی‌کنند و حتی اگر کسی چندین جلسه در حلقه‌های صالحین شرکت نکند از غیبتش هم خبردار نمی‌شوند.

منبع: <http://www.salehintehran.ir>